

Stadsgroen.

Foto: PR

Tuindrang

Bloeiende struiken, hooikoorts, een enkele wesp en hordes mieren. Zonnig en voorjaarsachtig met 16 graden, maar vaak ook regen en het getal 8 op mijn thermometer. Het zou net zo goed april kunnen zijn. Ik krijg niet goed hoogte van deze winter, maar ik begin gewoon aan het nieuwe tuinjaar!

Ik plant twee vedettes. Nummer één is de Toscaanse jasmijn, ook wel sterjasmijn of *Trachelospermum jasminoides* genoemd. Bij alle mediterrane planten is het de vraag of de soort winterhard is. Goed nieuws: de sterjasmijn is bestand tegen minstens min tien. De groene blaadjes blijven er het hele jaar aan en de eerste bloemen verschijnen eind april, begin mei. De beste plaats is zon of halfschaduw, als het maar in de buurt van je avondterras is, want de vanilleachtige geur komt pas bij de schemering vrij. Moet de plant trouwens klimmen, dan kan dat met behulp van een rekje, ze slingert haar weg wel omhoog. De jasmijn heeft maar weinig water en bemesting nodig, en snoeien om de plant kort te houden of in de juiste vorm te krijgen kan het beste in het vroege voorjaar.

De andere diva is Clematis 'Armandii', in het Nederlands bosrank genaamd. Ook zij klimt over trellis en pergola als je dat wilt, en ze is eveneens winterhard en wintergroen. Ze bloeit van maart tot mei met geurende, roomwitte bloempjes, en ze houdt van humusrijke grond. Plant haar dieper dan normaal, zodat schimmels geen kans krijgen: het deel onder de grond zal altijd weer opnieuw uitlopen. Als extraatje lokken de bloemen ook nog eens vlinders en

bijen. Vraag je je nu af of er een dakpan aan de voet van de clematis moet? Dat doen we al jaren niet meer. Dat ding houdt het regenwater bij de wortels tegen en het bloedhete keramiek laat de wortels zelfs kóken! Wie dit ooit verzonnen heeft, houdt niet van clematissen!

Geén bakerpraatje is dat een clematis om onverklaarbare redenen dood kan gaan. Niet echt onverklaarbaar trouwens, de oorzaak is die dakpan óf de schimmelziekte die de clematisverwelkingsziekte heet. Het helpt om de bladeren zo droog mogelijk te houden. Sproei dus alleen op de grond. Een regenbuitje is echter nooit ver weg en een clematisverwelkingsziektebestrijdingsmiddel is alleen via illega-

Vraag je je nu af of er een dakpan aan de voet van de clematis moet?

le kanalen verkrijgbaar. Neem dus misschien maar liever een clematis die weinig last van deze ziekte heeft: de zogeheten kleinbloemige viticella-clematissen. Laat dat 'klein' je niet afschrikken, de bloemen kunnen wel tien centimeter groot zijn. De viticella's hebben een groot aanpassingsvermogen. Ze bloeien op het jonge hout, van juli tot eind september. Mijn meest favoriete Clematis viticella is de 'Purpurea Plena Elegans'. De bloemen lijken wel roosjes! Bijna alle viticella-soorten zijn gekweekt door Francisque Morel. Hij kruise en kweekte zijn hele leven lang, en hij ontwikkelde ook de waanzinnig mooie Clematis viticella 'Étoile Violette', de 'Abundance', de 'Ville de Lyon', de 'Huldine', de 'Comtesse de Bouchaud' en de 'Perle d'Azur'. Kies maar!

Wendy Hendriksen

Spoken word.

Artiest Josimar Gomes repeteert met SoundWave Collective. | Foto:PR

'L'Histoire du soldat' in urban jasje

SoundWave Collective voert samen met 'spoken word'-artiest Josimar Gomes een hervertelling op van 'De geschiedenis van de soldaat'. Het werk is meer dan een eeuw oud, maar is nog steeds actueel.

Door Eric Korsten

Een soldaat op weg naar huis. Op zichzelf een tijdloos, oeroud verhaal. Maar de kampvechter in 'L'Histoire du soldat' verkoopt zijn ziel à la Faust aan de duivel. Het jonge Haagse muziekcollectief SoundWave Collective en de Rotterdamse 'spoken word'-artiest Josimar Gomes brengen de klassieker van Stravinsky naar Theater aan het Spui. En passant voorzien zij het jazzy werk van een urban jasje.

Componist Igor Stravinsky (1882-1971) putte in 1918 inspiratie uit de Eerste Wereldoorlog, maar ook uit de toen om zich heen grijpende Spaanse griep. "We hebben 'L'Histoire du soldat' al tijdens de Covid-pandemie van 2020 opgevat," wijst Libia Hernández, dirigent en artistiek leider van SoundWave Collective, op enige analogie. "Omdat het iconische werk toen precies honderd jaar oud was. Maar anno nu is het bijbehorende verhaal over een soldaat die naar huis gaat, gezien de wereldsituatie en een andere bril op, opeens heel actueel."

Toen Josimar Gomes, soulzanger, rapper en acteur, zich in dit avontuur stortte, zegt Hernández, had hij geen flauw idee van zijn mogelijke aandeel. Maar al snel was hij om. "Hij heeft, samen met regisseur Omnia Hamers (21, red.), voor ons het verhaal zelfs herschreven. Van mijn eigen eerste idee over een nieuwe versie van 'L'Histoire' hebben Omnia en Josimar hún verhaal gemaakt." Bij hen is de soldaat vervangen door een artiest die op weg is naar het volbrengen van een artistieke missie. "Intussen vindt Gomes dat 'L'Histoire' van hém is, zo voelt hij dat." Hij brengt het muziekstuk samen met zeven enthousiaste, getalenteerde jonge musici.

De Parade

"SoundWave Collective heeft 'L'Histoire du soldat' eerder in een dertigminutenversie op zomerfestival de Parade gespeeld," licht Hernández toe. "Bezoekers die in eerste instantie voor de muziek van Stravinsky kwamen, kwamen in aanraking met Gomes – en vice versa. Dat was geweldig." Met regisseur Hamers, die zich intussen bij SoundWave Collective heeft gevoegd, kan nu de volledige versie van om en nabij een uur ook theateraal voor het voetlicht gebracht worden. "Zij heeft een enorme passie voor rap en 'spoken word'." Bijkomend voordeel volgens Hernández: "Zo smeden we twee jonge mensen aaneen die elkaar in artistieke zin weten op te zwe-

pen, zo hebben we althans gemerkt."

Hernández, die onder meer aan het Koninklijk Conservatorium studeerde, werd geboren op Cubaanse grond. De contrabassist was twaalf jaar actief bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest en is op Cuba veelvuldig aan het werk met plaatselijk opgeleide klassieke musici. In concerten aldaar betreft ze ook graag Cubaanse rappers. "'Spoken word' is erg interessant," zegt ze. "Ik houd erg van klassieke muziek, maar ook van dwarse combinaties. Zo heb ik eens muziek van Stravinsky en Wagner gecombineerd in een concertante versie van 'Orfeu Negro', naar de gelijknamige Braziliaans-Franse film."

"Zelf had ik in Europa volop kansen en mogelijkheden. De laatste tien jaren is de politiek in Nederland echter anticultureel gezind. Dat heeft sporen achtergelaten terwijl hier in Nederland fantastische orkesten en musici actief zijn. Dit 'ecosysteem' is kwetsbaar, we zouden er zuiniger op kunnen zijn." Al langere tijd wil ze daarom jonge musici kansen

'Ik houd erg van klassieke muziek, maar ook van dwarse combinaties'

bieden, zodat ze niet alleen in restaurants of op yogales hoeven spelen. "Ik wil ze naar behoren kunnen betalen, maar ik wil ook dat ze als muziekondernemer inzien dat er mogelijkheden liggen." Ook hoopt ze de 'spirit' van het 'samen doen' te koesteren. "Dat is mijn drijfveer."

Mondriaan

Op vrijdag 24 februari staat alweer het volgende concert op stapel van SoundWave Collective in Den Haag: 'Stravinsky, Mondriaan and American Songs', een romantische en nostalgische voorstelling waarin in de tijd wordt teruggereisd aan de hand van muziek van opnieuw Stravinsky, maar ook songs van onder anderen George Gershwin en Cole Porter, gelardeerd met beeld van werk van Mondriaan en gecombineerd met beeldmateriaal van het New York uit de jaren veertig. "Twee dansers van balletgezelschap Carlos Acosta, genaamd 'Acosta Danza', uit Cuba komen speciaal overgevlogen, en de jonge 'Frank Sinatra crooner' Andrew Toth doet mee." Andermaal slaat Hernández bruggen. "Ik probeer een zo divers en breed mogelijk publiek te bereiken en dat ervan te overtuigen dat klassieke muziek van deze tijd is: onmisbaar en onvervangbaar, en een blijvende kracht tussen culturen en continenten."

SoundWave Collective, 'L'Histoire du soldat', donderdag 19 januari, 19.30 uur, Theater aan het Spui. Meer informatie: www.hnt.nl